

XV Assemblea

**Associació
Catalana
de Municipis**

Barcelona, 11 de febrer de 2013

Presentació de la proposta de posicionament de l'ACM a la modificació de la Llei de Bases de Règim Local

**Associació
Catalana
de Municipis**

LA REFORMA DEL RÈGIM LOCAL ESTATAL

Dr. Josep Ramon Fuentes i Gasó, prof. titular de dret administratiu, URV
Dra. Judith Gifreu i Font, prof. titular de dret administratiu, UAB

NORMATIVA VIGENT DE RÈGIM LOCAL

A) Normativa estatal

- [Llei 7/1985, de 2 d'abril, reguladora de les bases de règim local](#)
- Reial Decret Legislatiu 781/1986, de 18 d'abril, pel qual s'aprova el Text refós de les disposicions legals vigents en matèria de règim local (TRRL)
- Reial Decret 2568/1986, de 28 de novembre, pel qual s'aprova el Reglament d'organització, funcionament i règim jurídic de les entitats locals (ROF)
- Reial Decret 1690/1986, d'11 de juliol, pel qual s'aprova el Reglament de població i demarcació territorial de les entitats locals

B) Normativa catalana

- [Decret Legislatiu 2/2003, de 28 d'abril, pel qual s'aprova el Text refós de la Llei municipal i de règim local de Catalunya](#)
- Decret 179/1995, de 13 de juny, pel qual s'aprova el Reglament d'obres, activitats i serveis dels ens locals (ROAS)
- Decret 336/1988, de 17 d'octubre, pel qual s'aprova el Reglament del patrimoni dels ens locals
- Decret 139/2007, de 26 de juny, pel qual es regulen la denominació, els símbols i el registre d'ens locals de Catalunya
- Decret 244/2007, de 6 de novembre, pel qual es regula la constitució i la demarcació territorial dels municipis, de les entitats municipals descentralitzades i de les mancomunitats de Catalunya
- Decret 214/1990, de 30 de juliol , pel qual s'aprova el Reglament del personal al servei de les entitats locals
- Decret 195/2008, de 7 d'octubre, pel qual es regulen determinats aspectes del règim jurídic del personal funcionari amb habilitació de caràcter estatal de les entitats locals de Catalunya

PROPOSTA DE REFORMA NORMATIVA DEL RÈGIM LOCAL

A) Normativa estatal

- * Avantprojecte de Llei per a la racionalització i la sostenibilitat de l'administració local

B) Normativa catalana

- * Avantprojecte de Llei de governs locals de Catalunya

AVANTPROJECTE DE LLEI DE RACIONALITZACIÓ I SOSTENIBILITAT DE L'ADMINISTRACIÓ LOCAL (ARSAL), QUE MODIFICA LA LRBRL

Objectius

- I.- Clarificar les competències municipals vers les competències de les administracions estatal i autonòmica: CONCRECIÓ DE LES FUNCIONS RESPECTIVES PER EVITAR DUPLICITATS AMB ALTRES ADMINISTRACIONS, D'ACORD AMB EL PRINCIPÍ “UNA ADMINISTRACIÓ, UNA COMPETÈNCIA”
- II.- Racionalitzar l'estructura organitzativa local: SIMPLIFICACIÓ ORGANITZATIVA, D'ACORD AMB ELS PRINCIPIS D'EFICIÈNCIA, ESTABILITAT I SOSTENIBILITAT FINANCERA
- III.- Garantir un control financer i pressupostari més rigorós de les administracions locals: REFORÇAMENT DE LA FUNCIO INTERVENTORA
- IV.- Afavorir la iniciativa econòmica privada, evitant intervencions administratives desproporcionades: LIMITACIÓ DE L'ÚS D'AUTORITZACIONS ADMINISTRATIVES PER INICIAR ACTIVITATS ECONÒMIQUES I SUPRESSIÓ DE MONOPOLIS MUNICIPALS

Objectiu I

Clarificar les competències municipals vers les competències de les administracions estatal i autonòmica: CONCRECIÓ DE LES FUNCIONS RESPECTIVES PER EVITAR DUPLICITATS, D'ACORD AMB EL PRINCIPI “UNA ADMINISTRACIÓ, UNA COMPETÈNCIA”

1.- DEFINICIÓ MÉS CONCRETA DE LES COMPETÈNCIES MUNICIPALS, PER EVITAR CONCURRÈNCIES COMPETENCIAIS AMB ALTRES ADMINISTRACIONS

✓ **Criteris d'atribució competencial a les entitats locals:** característiques de l'activitat pública i capacitat de gestió, de conformitat amb els principis de descentralització, proximitat, eficàcia i eficiència i amb estricta subjecció a la normativa d'estabilitat pressupostària i sostenibilitat financera.

- ✓ S'esmenten **noves matèries en què els municipis exerciran competències**, no ressenyades anteriorment a l'article 25 LRBRL tot i que s'hi podien entendre incardinades: conservació i rehabilitació de l'edificació, policia local, promoció de la cultura...
- ✓ I en desapareixen d'altres, que són assumides per les comunitats autònomes:
  - La participació en la gestió de l'atenció primària de la salut.
  - La participació en la programació de l'ensenyament i la cooperació amb l'administració educativa en la creació, construcció i sosteniment dels centres docents públics, així com la intervenció en llurs òrgans de gestió i la participació en la vigilància del compliment de l'escolarització obligatòria.

- ✓ Es modifica el llistat de serveis mínims obligatoris per trams de població: desapareix el control d'aliments i begudes i s'inclou la gestió del padró municipal d'habitants (art. 26 LRBRL).
- ✓ Disminueix la reserva d'activitats o serveis essencials a favor de les entitats locals (escorxadors, mercats i llotges). Es mantenen: abastiment domiciliari d'aigua potable, depuració d'aigües, recollida, tractament i aprofitament de residus i transpor públic (art. 86.2 LRBRL)

2.- PRELACIÓ EN LA GARANTIA DE PRESTACIÓ DELS SERVEIS LOCALS: PRIMER LES COMPETÈNCIES OBLIGATORIES, DESPRÉS LES COMPETÈNCIES FACULTATIVES I IMPRÒPIES

✓ A priori, les entitats locals **només han d'assumir les competències i activitats que els hagin estat atribuïdes legalment (competències pròpies).**

FINALITAT: garantir la suficiència financera en la prestació dels serveis obligatoris

COMPETÈNCIES PRÒPIES (SERVEIS OBLIGATORIS)

Si la suficiència financera resta garantida, les entitats locals podran exercitar **competències no previstes a les lleis (serveis facultatius) i dur a terme activitats econòmiques** sempre que no es produeixin duplicitats amb les competències autonòmiques (cal informe de la Generalitat de Catalunya) i es garanteixi llur sostenibilitat financera (cal informe de l'interventor municipal)

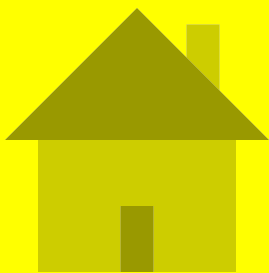
COMPETÈNCIES IMPRÒPIES (SERVEIS FACULTATIUS) / ACTIVITAT ECONÒMICA

3.- AVALUACIÓ DELS SERVEIS MUNICIPALS MÍNIMS I ASSUMPCIÓ DE LA TITULARITAT PER PART DE LES DIPUTACIONS / CONSELLS DE VEGUERIA

- ✓ Els serveis mínims s'hauran de subjectar a AVALUACIÓ: la prestació municipal dels serveis ha de complir amb uns **costos estàndard** que determinarà l'Estat mitjançant RD (periodicitat i procediment d'avaluació i condicions de publicitat de costos i eficiència). Aquests costos estàndard serviran de base per fixar els recursos financers assignats per l'Estat als municipis.
- ✓ Quan la prestació municipal dels serveis no s'adeqüi als costos estàndard o sigui ineficient en atenció a les economies d'escala, l'exercici de la competència municipal per a la prestació dels serveis serà assumida per la diputació/consell de vegueria.
- ✓ Possibilitat que els municipis **transfereixin voluntàriament** la prestació dels serveis a les diputacions.

Les diputacions / consells de vegueries seran les beneficiàries del transvasament de competències municipals relatives als **serveis mínims obligatoris dels municipis de < 20.000 habitants** que tinguin una avaluació negativa.

Ajuntament

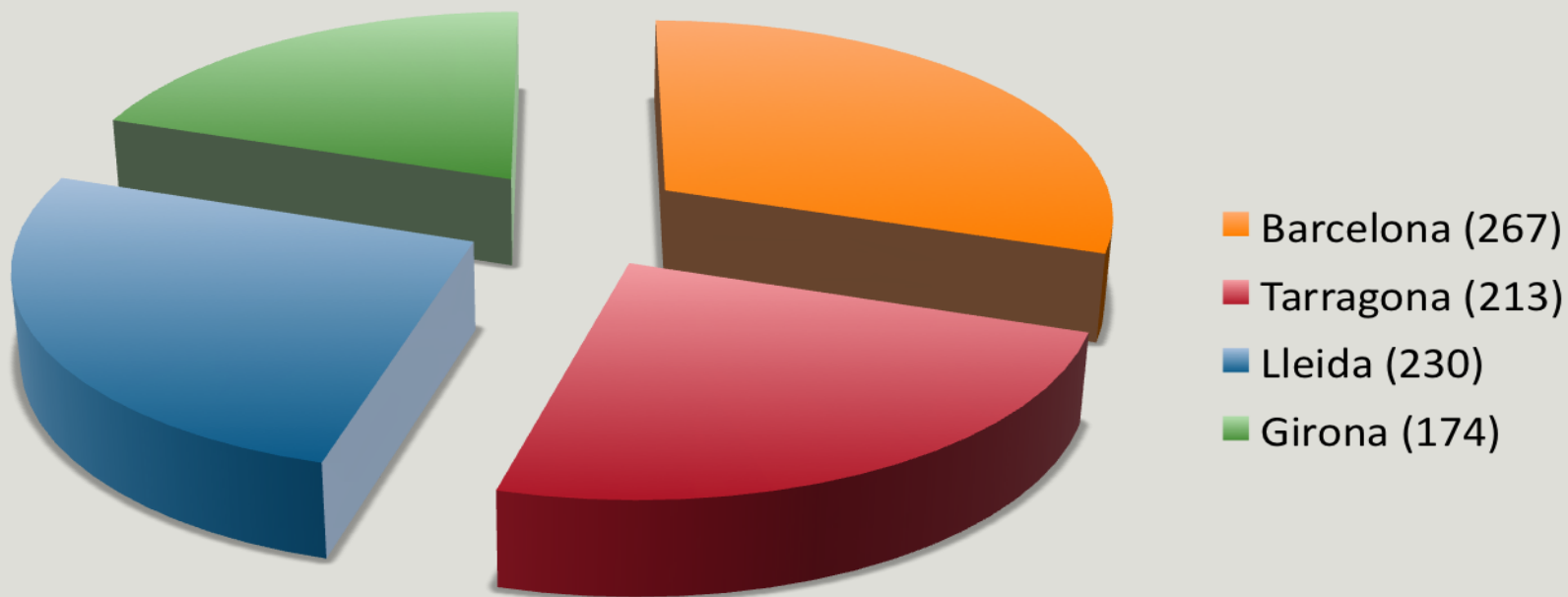
exercici de la competència per a la prestació
dels serveis mínims obligatoris dels municipis
de < 20.000 habitants que no superin
l'avaluació

Diputació

Municipis de < 20.000 habitants: 884 (93.34% del total)

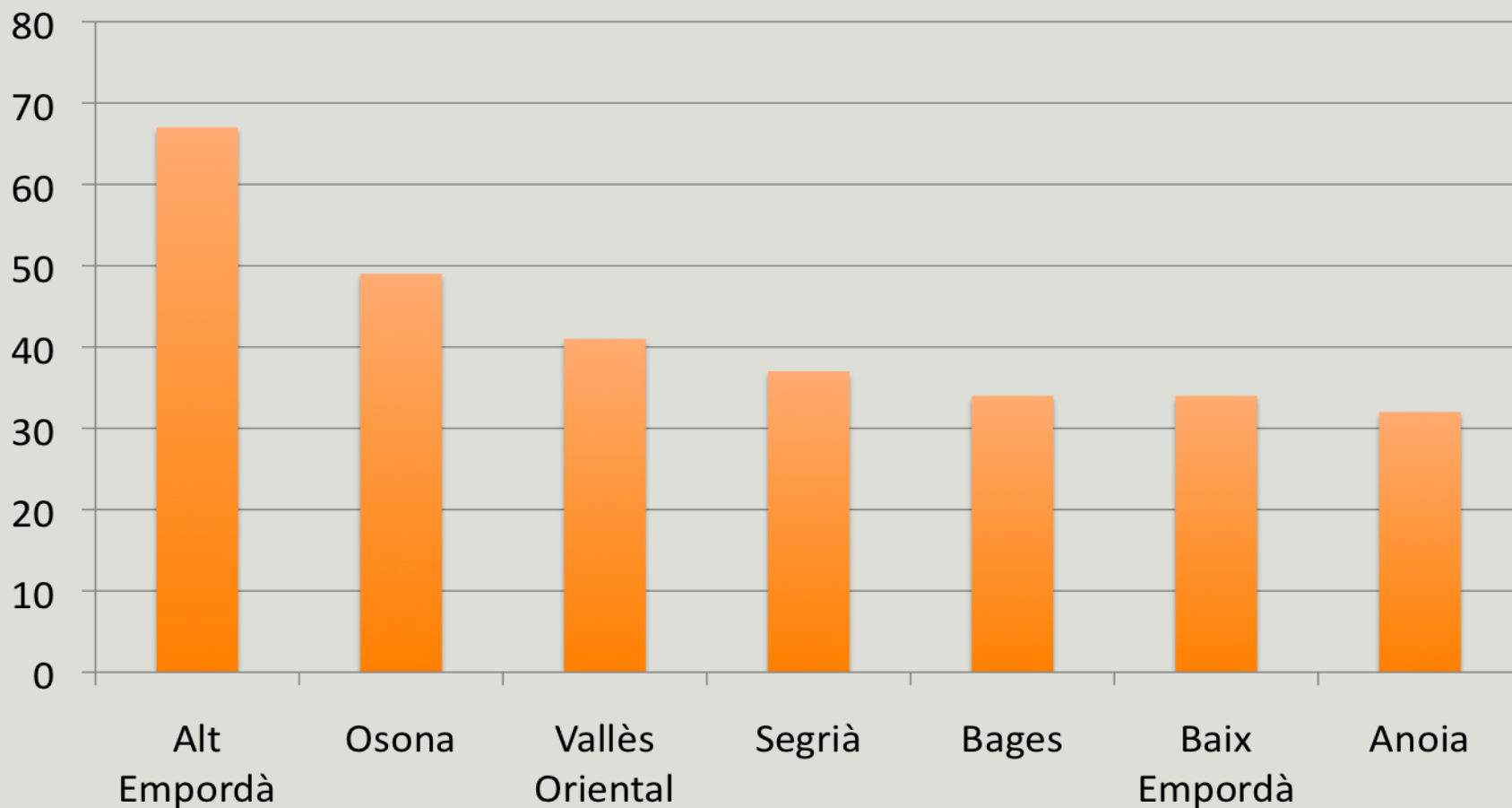

Font: Departament de Governació i Relacions Institucionals, 2012

COMARQUES AMB MAJOR NOMBRE DE MUNICIPIS DE < 20.000 HABITANTS

Font: Departament de Governació i Relacions Institucionals, 2012

✓ Quines **conseqüències** comporta una **avaluació negativa dels serveis municipals**?

• Serveis obligatoris

* Serveis mínims obligatoris
(municipis < 20.000 hab.
i mancomunitats)

• Serveis mínims obligatoris
d'entitats locals menors

* Serveis facultatius /
activitats econòmiques

Gestió indirecta (potestativa),
quan no impliqui exercici
d'auctoritas

Assumpció per les diputacions
/ consells de vegueria

Assumpció pel municipi

Supressió de serveis i
activitats

✓ Es regula el **quorum i els requisits formals** necessaris per tal que les diputacions/consells de vegueria acordin assumir la prestació del servei:

- Transferència forçosa: Informe previ de la Generalitat de Catalunya i majoria simple dels diputats. El termini d'adopció de l'acord és d'1 mes.

- Transferència voluntària, aprovada pel ple de l'ajuntament:

- a.- municipis < 20.000 habitants: majoria simple de diputats, amb informe de la Generalitat de Catalunya.

- b.- Municipis de > 20.000 habitants: majoria simple dels diputats.

✓ El traspàs del servei municipal a la diputació comporta:

- El traspàs de mitjans materials i personals del municipi a la diputació.
- El traspàs de drets i obligacions derivades del servei, llevat de les operacions d'endeutament concertades anteriorment per l'ajuntament i de la imputació del dèficit contret fins a la data del traspàs.
- L'atribució a la diputació de la titularitat i l'exercici de la potestat reglamentària per aprovar i modificar les ordenances fiscals reguladores de les taxes i la potestat per imposar preus públics.
- L'atribució de la competència de gestió i recaptació tributària.
- L'assumpció del servei per un **termini mínim de 5 anys**, de pròrroga automàtica.

✓ S'incorpora un llistat obert de **serveis municipals de prestació preferent per les diputacions /consells de vegueria**: residus sòlids urbans, abastament d'aigua potable, evacuació i tractament de residus, infraestructura viària, avaluació i informació de situacions de necessitat social i atenció a situacions d'emergència social, protecció civil, prevenció i extinció d'incendis, transport col·lectiu de viatgers i instal·lacions culturals i esportives (art. 26.4 LRBRL).

4.- NOUS REQUISITS PER A LA DELEGACIÓ COMPETENCIAL ESTATAL O AUTONÒMICA ALS MUNICIPIS

- ✓ La delegació de competències estatals o autonòmiques als municipis ha de venir **acompanyada de la dotació pressupostària corresponent**.
- ✓ La durada de la delegació **no podrà ésser inferior a 5 anys**.
- ✓ S'incorpora un **llistat obert de competències delegables** potestativament per l'Estat i les comunitats autònomes als municipis de > 20.000 habitants, per millorar la integració i coordinació de serveis. Es tracta de competències en àmbits d'actuació compartida (a destacar: la creació i manteniment de centres assistencials autonòmics i la liquidació i recaptació de tributs propis estatals o autonòmics) (art. 27.2 LRBRL).

✓ Les entitats locals només podran acceptar delegacions de competències o subscriure convenis amb les comunitats autònomes quan incloguin una ***clàusula de garantia del compliment dels compromisos de pagament*** consistent en què s'autoritza l'Estat per aplicar retencions en les transferències que corresponguin a les comunitats autònomes en aplicació del seu sistema de finançament (art. 57 bis LRBRL).

Objectiu II

Racionalitzar l'estructura organitzativa local: SIMPLIFICACIÓ ORGANITZATIVA,
D'ACORD AMB ELS PRINCIPIS D'EFICIÈNCIA, ESTABILITAT I SOSTENIBILITAT FINANCERA

Administracions territorials

Administracions no territorials

- ✓ Estat
- ✓ Comunitats autònomes
- ✓ Entitats locals
(municipi, comarca,
província/vegueria)

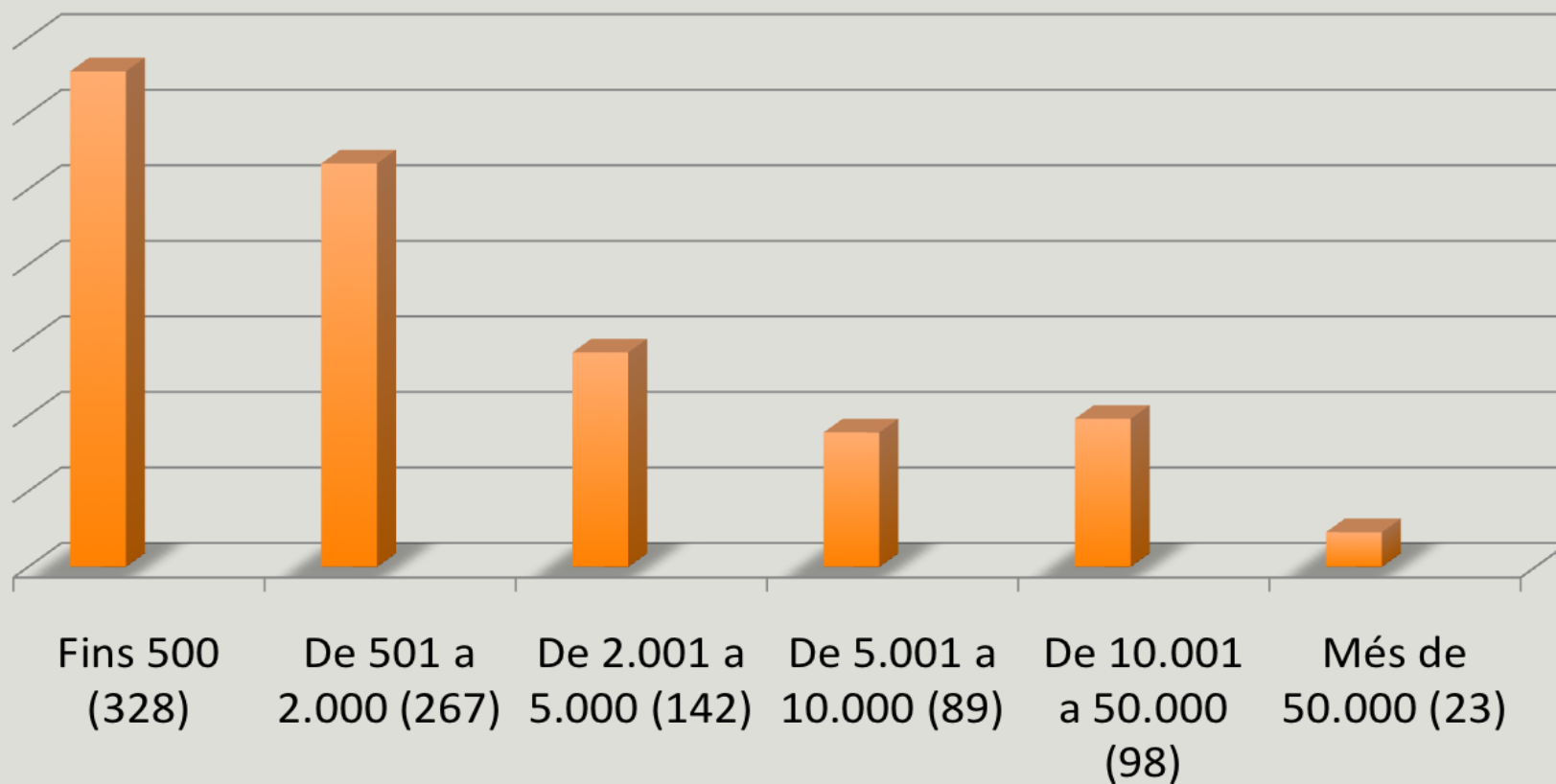
ENS INSTRUMENTALS
(organismes autònoms,
fundacions, consorcis, EPEL,
societats mercantils ...)

Municipis	947
Entitats municipals descentralitzades	63
Entitats metropolitanes	1
Mancomunitats de municipis	69
Consortis locals	304
Organismes autònoms locals	316
Entitats públiques empresarials locals	36
Societats mercantils amb capital íntegrament públic	301
Societats mercantils de capital mixt	75

Font: Registre d'Ents locals de Catalunya, Departament de Governació i Relacions Institucionals, 2012

MUNICIPIIS < 5.000 HABITANTS A CATALUNYA: 77,8%

Font: Idescat. Censos població, 2012.

Supòsits d'extinció dels municipis < 5.000 habitants:

- Aplicació de l'article 26.3 de la LO 2/2012 d'estabilitat pressupostària i sostenibilitat financera: *"3. La persistencia en el incumplimiento de alguna de las obligaciones a que se refiere el apartado anterior, cuando suponga un incumplimiento del objetivo de estabilidad presupuestaria, del objetivo de deuda pública o de la regla de gasto, podrá considerarse como gestión gravemente dañosa para los intereses generales, y podrá procederse a la disolución de los órganos de la Corporación Local incumplidora"*.
- Avaluació negativa dels serveis mínims municipals.
- Romanents de tresoreria per despeses generals negatius en els 3 anys anteriors a l'avaluació.
- Incompliment de l'objectiu d'estabilitat pressupostària previst a la LO 2/2012, sense que resulti possible corregir aquesta situació financera.

✓ El municipi extingit s'integrarà en el municipi veí, dins de la mateixa província (en cas de discrepància, s'integrarà en el municipi de major població). No gaudirà de personalitat jurídica i tindrà la consideració d'entitat territorial inframunicipal: forma ***d'organització desconcentrada*** del municipi que l'ha integrat.

✓ Conseqüències de la integració:

- 1.- Traspàs de territori, població i organització.
- 2.- Transformació dels òrgans de govern en òrgans de representació veïnal fins a les properes eleccions.
- 3.- Asumpció de la titularitat de les competències mínimes obligatòries i del finançament corresponent pel municipi que l'ha integrat.
- 4.- Suspensió d'accions legals dels possibles creditors del municipi respecte d'obligacions pendents de pagament i paralització del còmput del termini a efectes d'interessos.
- 5.- Integració d'obligacions, béns i drets patrimonials del municipi extingit en un fons (sense personalitat jurídica i amb comptabilitat separada) adscrit al municipi que l'ha integrat (art. 61 bis LRBRL).

2.- REDIMENSIONAMENT DEL SECTOR PÚBLIC LOCAL: LES ENTITATS D'ÀMBIT TERRITORIAL INFERIORS AL MUNICIPI ELS ENS INSTRUMENTALS

A) Entitats territorials inframunicipals

✓ Les entitats locals menors existents en el moment de l'entrada de la Llei hauran de presentar els seus comptes als organismes estatals i autonòmics corresponents i, seguidament, hauran de sotmetre els serveis que presten a l'avaluació. La no presentació dels comptes així com l'avaluació negativa dels serveis prestats comportaran la **dissolució** de l'entitat.

✓ Només es podran crear noves entitats locals menors si és l'opció **més eficient** per a la gestió desconcentrada de nuclis de població separats. Es preveu que la constitució, després de l'entrada en vigor de la Llei, d'aquestes entitats es farà com a òrgans de gestió desconcentrada del municipi i sense personalitat jurídica pròpia (llevat de les que estiguin en tràmit de constitució).

B) Ens instrumentals

✓ Durant el temps de vigència del pla econòmic financer o del pla d'ajustament, els municipis i províncies i llurs organismes adscrits o dependents ***no podran constituir nous ens instrumentals*** ni realitzar aportacions patrimonials ni subscriure ampliacions de capital d'entitats públiques empresarials o de societats mercantils locals que tinguin necessitats de finançament.

✓ Només es podran constituir consorcis quan la cooperació entre administracions no es pugui formalitzar a través de convenis i sempre que aquesta fórmula permeti una assignació més eficient dels recursos econòmics.

Objectiu III

Garantir un control financer i pressupostari més rigorós de les entitats locals:
REFORÇAMENT DE LA FUNCIO INTERVENTORA

1.- L'ESTAT ES RESERVA LA REGULACIÓ DELS PROCEDIMENTS PER A FER EFECTIVA LA FUNCIÓ DE CONTROL MUNICIPAL ECONÒMIC FINANCER

Això permetrà generalitzar l'aplicació de les tècniques interventores a les entitats locals i aportarà més transparència.

- ✓ Regulació parcial del règim dels funcionaris d'administració local amb habilitació nacional, per garantir la professionalitat i l'eficàcia de les funcions de control intern.
- ✓ Ajust de les dotacions de llocs de treball per a personal eventual.
- ✓ Regulació de la figura del consorci per evitar que pugui restar al marge del sistema de control financer. Vinculació amb una administració matriu als efectes d'un major control financer.

Objectiu IV

Afavorir la iniciativa econòmica privada, evitant intervencions administratives desproporcionades: **LIMITACIÓ DE L'ÚS D'AUTORITZACIONS ADMINISTRATIVES PER INICIAR ACTIVITATS ECONÒMIQUES I SUPRESSIÓ DE MONOPOLIS MUNICIPALS**

- ✓ **Per regla general, l'exercici d'activitats no es sotmetrà a l'obtenció d'autoritzacions o llicències**, llevat que estigui justificat, resulti proporcional i afecti a matèries concretes (protecció del medi ambient o del patrimoni historicoartístic, seguretat o salut públiques, o que impliquin ús privatiu i ocupació dels béns demanials).
- ✓ Les instal·lacions o infraestructures per a l'exercici d'activitats econòmiques només requeriran autorització quan ho estableixi una llei i aquestes siguin susceptibles de produir danys en el medi ambient, la seguretat o la salut públiques i el patrimoni historicoartístic.
- ✓ Si existeixen autoritzacions concurrents entre administracions, l'ajuntament haurà de motivar la seva necessitat en base a l'interès general que es vol protegir i que aquest interès no es troba ja cobert per una altra autorització existent.

Altres previsions (disposicions addicionals)

- ✓ Règim retributiu dels membres de les corporacions locals i diputacions
- ✓ Limitació en el nombre de càrrecs públics de les entitats locals amb dedicació exclusiva

RÈGIM RETRIBUTIU DELS MEMBRES DE LES CORPORACIONS LOCALS (DA 4a.)

+ 500.000	Secretari d'Estat (67.055,31 €) *
300.001 a 500.000	SE -10%
150.001 a 300.000	SE -20%
75.001 a 150.000	SE -25%
50.001 a 75.000	SE -35%
20.001 a 50.000	SE -45%
10.001 a 20.000	SE -55%
5.001 a 10.000	SE -60%
2.001 a 5.000	SE -70%
1.001 a 2.000	SE -80%
Menys de 1.000	Sense retribució

* Sou i complements de destí i específic. Art. 24 Llei 17/2012 de Pressupostos Generals de l'Estat per 2013

LIMITACIÓ DEL NOMBRE DE CÀRRECS PÚBLICS DE LES ENTITATS LOCALS AMB DEDICACIÓ EXCLUSIVA (DA 11a.)

Ajuntaments de municipis amb població ...

< 1.500 hab.	cap
1.5001 a 2.000 hab.	1
2.001 a 3.000 hab.	2
3.001 a 10.000 hab.	3
10.001 a 15.000 hab.	5
15.001 a 20.000 hab.	7
20.001 a 35.000 hab.	10
35.001 a 50.000 hab.	11
50.001 a 100.000 hab.	15
etc.	

Associació Catalana de Municipis

Escola
d'electes

Càtedra
Enric Prat de la Riba
d'Estudis Jurídics Locals

ACM

Escola
d'electes

**Fundació Aula d'Alts
Estudis d'electes**

ACM

Risclab

**Fundació Privada
per a la Prevenció
de Riscos Laborals**

ACM

CCDL

**Consorci Català
pel Desenvolupament
Local**

ACM

**Habitatge
Públic**

**Fundació Privada
d'Habitatge Públic
de Catalunya**

ACM

**Fòrum
Joves**

**Fòrum
de Joves Regidors**

ACM

**Fòrum
Comarcal**

Fòrum Comarcal